

На 6 август 1953 г. обаче на заседание на Политбюро е разгледана „Докладна записка относно: народността на известни категории граждани от малцинствата“. Документът разкрива неочаквана позиция за формиране на политика към циганите в България (а също и към власите и каракачаните):

През 1950 г. при изселванията на турското малцинство от България и особено тази година при провеждане на паспортизацията [издаването на личните паспорти започва на 5 януари 1953 г. – Вж. ЦПА, ф. 1, оп. 6, а.е. 1712], до отдела [кой е този отдел и в коя институция е не става ясно] ни бяха отправени редица запитвания от изпълкомите на някои народни съвети във връзка с исканията на граждани от цигански произход да бъдат записани по народност българи или турци... По повод настойчивите искания на граждани от цигански произход да бъдат записани по народност турци вместо цигани, за да могат в последствие да се изселят в Турция, от МВР, съвместно с „Организационно-инструкторския отдел за изпълкомите на народните съвети“ при Министерския съвет е издадено окръжно № 5–434 от 11.V.1950 г., с което са дадени указания допускащи извършване на промяна на народността на въпросните цигани... Друга категория от тези граждани са православни цигани, които упорито искат да бъдат признати за българи. Същите граждани носят български имена, друг език освен български не знаят, чувстват се напълно българи и не желаят да се третират по регистрите и издаваните документи като цигани, какъвто е например случая с ботевградските цигани... Във връзка с това предлагаме: 1. **На всички тези граждани от цигански произход, да се допусне извършване на промяна на народността им, като се впишат по произход такива, каквито те самите се чувствуват – българи или турци, независимо от вписаната в регистрите за населението народност.**²³

Към тази докладна записка е приложено малко листче, на което на ръка е написано: „Въпросът бе разгледан в заседание на Политбюро на 6.8.1953 г. Реши се, че не е правилно

²³ Тук и навсякъде в текста подчертаванията в цитати от документи са мои, М.Г.